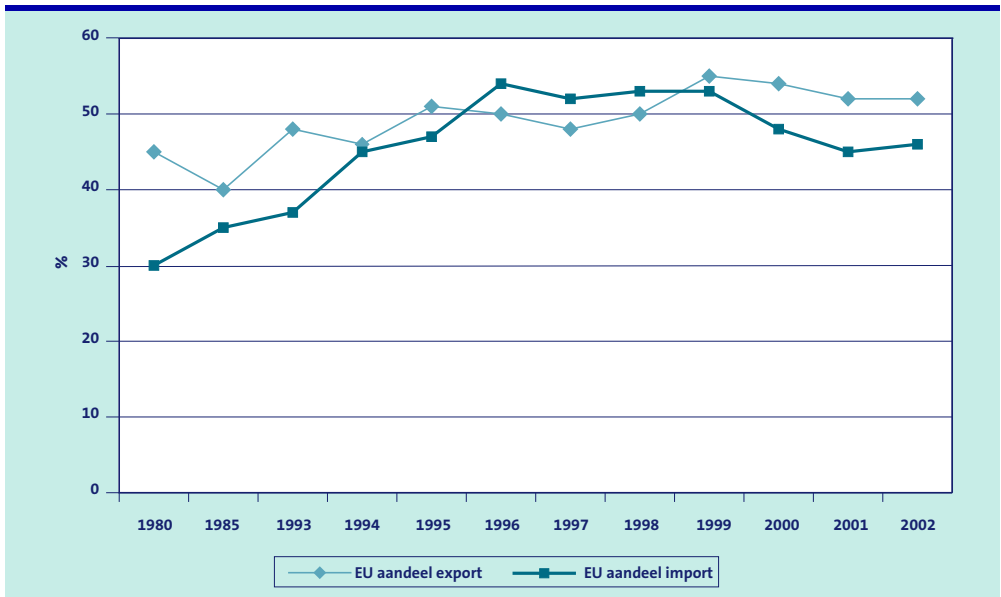

De handelsbetrekkingen tussen Turkije en de EU

Handelsbetrekkingen tussen de EU-15 en Turkije

De EU-15 is sinds de opening van de Turkse economie na 1980 de belangrijkste handelspartner van Turkije. Figuur A1 laat zien dat het aandeel van de EU-15 in de totale export en import van Turkije sinds 1995 rond de 50 procent schommelt. Ter vergelijking: voor de nieuwe lidstaten ligt het aandeel van de export naar de EU-15 rond de 60 procent van hun totale export.

figuur A1 Het aandeel van de EU-15 in de totale export en import van Turkije, 1980-2002

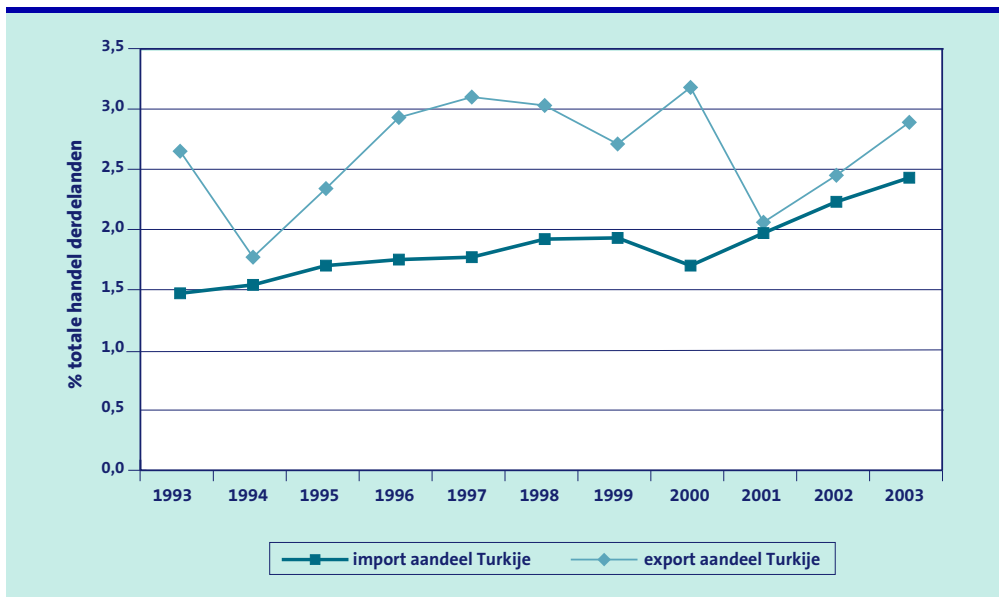

Bron: Sinan Ülgen en Yiannis Zahariadis, *The future of Turkish EU trade relations: deepening versus widening*, CEPS Brussel, EU-Turkey Working Papers, no. 6, August 2004

Figuur A1 toont het aandeel van de import uit en de export naar Turkije als aandeel van de totale import en export van de EU-15 met derde landen. Deze aandelen liggen rond de drie procent. De EU-15 is voor Turkije dus een belangrijke handelspartner, maar omgekeerd is dat veel minder het geval (zie figuur A2).

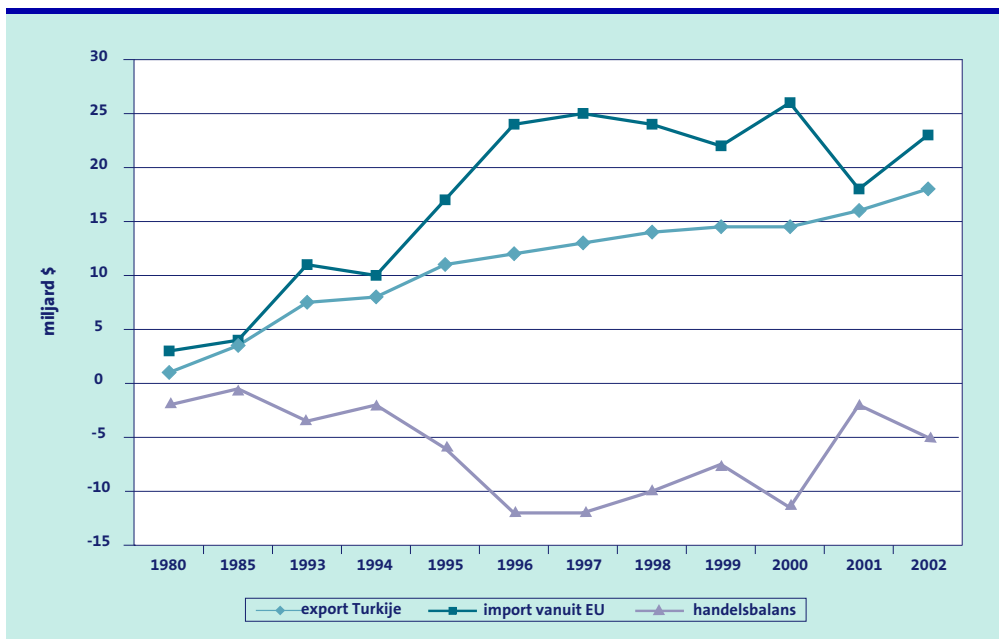
Beide figuren laten zien dat de export van de EU-15 naar Turkije na de totstandkoming van de douane-unie aanvankelijk is gestegen, maar na 1999 ten gevolge van de economische crisis in Turkije (zie bijlage 2) is gedaald. Pas de laatste jaren is er sprake van een herstel.

figuur A2 Het aandeel van Turkije in de totale import en export van de EU-15, 1993-2003

Bron: Eurostat.

figuur A3 De bilaterale handelsbetrekkingen tussen de EU-15 en Turkije 1980-2002 (in miljard US \$)

Bron: zie figuur A1.

Figuur A3 laat zien dat Turkije een structureel tekort op de handelsbalans met de EU-15 heeft. Dit handelstekort wordt in belangrijke mate gecompenseerd door een overschot op

de dienstenbalans als gevolg van het toerisme en door de overmakingen van in de EU-15 wonende Turken naar hun familie.

Structuur van de handel tussen de EU-15 en Turkije

Tabel A2 laat de samenstelling van het handelspakket tussen de EU-15 en Turkije zien. De EU exporteert vooral machines, transportmiddelen, chemische producten en industriële basisproducten naar Turkije. Uit Turkije worden vooral kleding, machines, transportmiddelen, industriële basisgoederen, textiel en voedingsmiddelen geïmporteerd.

tabel A2 Samenstelling van de EU-15 export en import naar Turkije (in procenten, in 1998 en 2003)

	EU export		EU import	
	1998	2003	1998	2003
Voeding en tabak	2,3	1,6	12,7	7,7
Grondstoffen	5,1	6,3	4,3	3,4
Chemie	15	19	2	2
Basisindustrie	15,7	16,4	23,9	21,6
w.v. textiel	4,4	4,2	12,2	9,3
Kleding	1	0,9	34,1	30,8
Machines/transport	52,4	48,4	19,2	29,1
w.v. auto's	12,6	15,3	2,8	12,3
Rest	8,5	7,4	3,8	5,4
Totaal	100	100	100	100

Bron: Eurostat.

Opvallend is de sterke stijging van de import van auto's uit Turkije in de laatste vijf jaar. De Turkse automobielenindustrie biedt op dit moment werk aan ongeveer 110.000 mensen, waarvan 75.000 in toeleveringsbedrijven. Bijna alle belangrijke merken hebben de laatste jaren geïnvesteerd in Turkije, licenties verkocht, of joint ventures opgezet.

De belangrijkste handelspartner van Turkije binnen de EU-15

Binnen de EU-15 is Duitsland de belangrijkste handelspartner van Turkije. Dit geldt zowel voor de export als de import (gemiddeld 32 procent). Daarna volgen Italië (16 procent), het Verenigd Koninkrijk (14 procent), Frankrijk (13 procent) en Nederland (6 procent).

Handelsrelaties Turkije en nieuwe lidstaten en kandidaat-lidstaten

De handelsrelaties tussen de tien nieuwe lidstaten en Turkije zijn beperkt. Van de totale export van Turkije gaat slechts 2,2 procent naar de nieuwe lidstaten. Het aandeel in de totale import van Turkije ligt nog lager: 1,9 procent. Ook voor de nieuwe lidstaten is Turkije geen belangrijke handelspartner: slechts 0,5% van hun totale uitvoer gaat daarheen. Voor de kandidaat-lidstaten Bulgarije en Roemenië zijn deze aandelen veel hoger: respectievelijk 10,3 en 6,1 procent (cijfers 2001).